



PuntP

Behandeling voor ernstige Borderline Persoonlijkheidsstoornis

*Onderzoek naar twee behandel-
programma's voor cliënten
met een ernstige borderline
persoonlijkheidsstoornis*

INFORMATIE VOOR CLIËNTEN EN
HUN VERWIJZERS



Inhoud:

Inleiding	3
Voor wie	3
Onderzoek	4
Hoe doe ik mee?	4
De behandelprogramma's	5
Duur	5
Kosten	6
Behandelprogramma Mentalization-Based Treatment (MBT)	6
Behandeling Ambulant Behandel Team (ABT)	7
Hoe gaat aanmelding in zijn werk?	7
Aanmelding	8
Intake	8
Interviews / testen	8
Advies	10
Loting	10
Contactgegevens	12

Van uw behandelaar of uw intaker hebt u te horen gekregen dat er bij u waarschijnlijk sprake is van een borderline persoonlijkheidsstoornis. Of u weet al enige tijd dat deze diagnose bij u is gesteld en u heeft deze folder van uw behandelaar of intaker of op een andere manier gekregen. In deze folder informeren wij u over een onderzoek naar behandelingen voor cliënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis en mogelijkheden om aan het onderzoek en deze behandelingen deel te nemen.

Voor wie? Deze informatiefolder is bedoeld voor cliënten vanaf 18 jaar met een ernstige borderline persoonlijkheidsstoornis en hun verwijzers. Mensen met een borderline persoonlijkheidsstoornis hebben vaak last van ernstige emotionele en/of psychische problemen. Vaak hebben zij last van sterk wisselende stemmingen en van impulsief gedrag. Verder kan er sprake zijn van diverse andere psychische klachten, zoals depressieve klachten, angstklachten, woede en agressie, zwart-wit denken, moeite met sociale contacten, moeite met het aangaan en het behouden van relaties, weinig vertrouwen in zichzelf en in anderen, overgevoeligheid voor kritiek, angst voor verlaten en moeilijk alleen kunnen zijn. Vaak is er ook sprake van zelfdestructief gedrag, zoals alcohol en drugsmisbruik, zelfverwonding, eetstoornissen en zelfmoordpogingen. Verder kan er sprake zijn van psychotische belevingen (in de

war zijn, achterdocht, stemmen horen).

Door deze problematiek zijn er vaak ernstige beperkingen in het dagelijks functioneren, zoals in werk of opleiding, relaties en vriendschappen, financiën en zelfverzorging.

Onderzoek De afgelopen jaren zijn er diverse nieuwe behandelvormen ontwikkeld voor cliënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis (o.a. Linehan, Vers-training, Transference Focused Psychotherapie, Mentalization Based Treatment). Omdat dit relatief nieuwe behandelingen betreft doen PuntP en Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam (beide onderdeel van Arkin) onderzoek naar de werkzaamheid van de behandelingen, onder andere door te kijken of ze even goed, beter of slechter werken dan de huidige behandelingen.

Dit onderzoek bestaat uit het vergelijken van één van de nieuwe behandelingen, Mentalization Based Treatment, met een gangbare behandeling door een Ambulant Behandel Team. Beide behandelingen zijn goed doordacht en goed onderbouwd, en worden aangeboden door ervaren therapeuten.

Wanneer er bij u sprake is van een (ernstige) borderline persoonlijkheidsstoornis en u zoekt hier behandeling voor kan deelname aan het onderzoek voor u van belang zijn.

Hoe doe ik mee? Deelname aan het onderzoek betekent dat u via loting één van de behandelingen krijgt aangeboden binnen onze organisatie. Tijdens uw behandeling worden er op regelmatige momenten psychologische testen afgenomen. Daarnaast krijgt u na de start van de behandeling meerdere malen een interview voor het onderzoek om het beloop

van uw klachten goed in de gaten te houden. Deelnemen aan het onderzoek is een voorwaarde voor deelnemen aan de behandelingen.

Indien u of uw verwijzer grote bedenkingen heeft over de onderzoeksvoorwaarden, dan vragen wij uw verwijzer hierover te overleggen met één van de contactpersonen die op de laatste pagina van de folder staan genoemd, zodat we samen kunnen zoeken naar een oplossing.

Voordat u kunt deelnemen vindt er een uitgebreide intake plaats, gevolgd door een tweetal interviews om te kijken of de onderzoeksbehandelingen daadwerkelijk passend voor u zijn. De uitkomsten van de intake en de testen worden met u besproken.

Van belang is om te vermelden dat PuntP, cluster Persoonlijkheidsstoornissen tijdens de intakefase geen behandelverantwoordelijkheid neemt. In deze fase blijft u dus bij uw verwijzer voor lopende zaken in uw behandeling.

De behandelprogramma's

Algemene doelen van beide behandelprogramma's zijn:

- Committeren aan de behandeling ('mee blijven doen').
- Verminderen van "algemene" psychiatrische symptomen, zoals depressie en angst.
- Verminderen van zelfdestructief gedrag en suïcidepogingen.
- Verbeteren van sociaal en inter-persoonlijk functioneren.

Daarbij wordt in overleg met iedere cliënt in de beginperiode van de behandeling een individueel behandelplan gemaakt.

Duur De duur van het onderzoek is 3 jaar. Cliënten kunnen zo lang in behandeling blijven als nodig is. De intensieve deeltijdfase van het MBT-behandelprogramma duurt echter maximaal 18 maanden.

Kosten Beide behandelingen worden vergoed door de zorgverzekeraars. Het is dus van belang dat u verzekerd bent. Aan de behandelprogramma's zijn voor u dan geen kosten verbonden.

Behandelprogramma Mentalization-Based Treatment (MBT)

Het MBT programma is in Engeland ontwikkeld door Anthony Bateman in samenwerking met Peter Fonagy. Naast het werken aan individuele problemen staat het ontwikkelen van mentaliserend vermogen centraal in de therapie: in MBT wordt ervan uitgegaan dat mensen met een (ernstige) borderline persoonlijkheidsstoornis op momenten van spanning, angst en stress, vaak in contact met belangrijke anderen, het vermogen om zichzelf te begrijpen kunnen verliezen, maar ook het vermogen om anderen te begrijpen. Dit maakt dat zij vaak moeilijk grip kunnen krijgen op hun psychische problemen en dat contacten met anderen vaak problematisch verlopen. De behandeling richt zich op het ontwikkelen van meer mentaliserend vermogen, zodat het vermogen om de eigen problemen aan te pakken en de capaciteit om te functioneren in relaties wordt vergroot, en de klachten verminderen.

De behandeling bestaat uit een intensieve deeltijdbehandeling van maximaal 18 maanden, gevolgd door een minder intensieve vervolgbehandeling van ook maximaal 18 maanden. In de deeltijdbehandeling volgen cliënten 5 dagen per week

overdag therapie, van 9.30 tot ongeveer 15.30 uur.

's Avonds en in het weekend zijn cliënten thuis.

De behandeling bestaat uit (onder andere) groepstherapie, creatieve therapie, cognitieve therapie en ontspanning.

Er is gelegenheid met een psychiater te overleggen over het gebruik van medicatie.

De behandeling vindt grotendeels plaats in groepsverband.

Eén of soms twee keer in de week is er een individueel gesprek met één van de vaste behandelaren. Het behandelteam bestaat uit psychotherapeuten, behandelmedewerkers, een creatief therapeut en een psychiater.

De behandeling vindt plaats bij PuntP, cluster Persoonlijkheidsstoornissen, locatie Kronenburg, Laan van Kronenburg 12, 1183 AS Amstelveen.

Behandeling Ambulant Behandel Team (ABT)

Het andere behandelprogramma bij (ernstige) borderline persoonlijkheidsstoornissen wordt uitgevoerd door één Ambulant Behandel Team (ABT). Dit team heeft veel ervaring bij de begeleiding en behandeling van mensen met persoonlijkheidsstoornissen. Het uitgangspunt van het ABT is het bieden van “zorg op maat”: voor iedere cliënt wordt de meest passende combinatie van behandelvormen samengesteld, zo nodig met een wisselende intensiteit.

Er wordt getracht een goede match met de behandelaar of koppel van behandelaren tot stand te brengen. Deze kunnen van verschillende disciplines zijn: arts/psychiater/psycholoog/sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV). De eigen verantwoordelijkheid van de cliënt staat voorop en wordt altijd gerespecteerd, behalve als cliënten niet meer wils-

bekwaam zijn.

Clënten kunnen de volgende behandelonderdelen aangeboden krijgen:

- Steunende en structurerende gesprekken
- Uitgebreide diagnostiek (bijv. biografie, consult psychiater, psychologisch onderzoek)
- Het opstellen en uitwerken van een crisis en/of signaleringsplan
- Systeemgesprekken (met de partner of -een deel van het- gezin)
- VERS of Linehan training
- Module sociale vaardigheden of omgaan met agressie / impulscontrole
- Cognitieve schemagerichte of psychodynamische psychotherapie
- Verslavingsbehandeling bij Jellinek
- Farmacotherapie (medicijnen)
- Zo nodig: tijdelijke opname op CCK (crisiscentrum Koninginneweg)
- (deeltijd) behandeling in opname kliniek

De behandeling vindt zoveel mogelijk ambulant (zonder opname) plaats. Soms is opname echter wel nodig.

De behandeling vindt plaats bij Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam, 1e Constantijn Huygensstraat 38, 1054 BR te Amsterdam.

Hoe gaat aanmelding in zijn werk?

Aanmelding Als u deel wilt nemen aan het onderzoek kunnen u en uw verwijzer u aanmelden via het telefonisch spreekuur van PuntP, cluster Persoonlijkheidsstoornissen, tel. 020-5904700.

De spreekuurtijden zijn op maandag van 11.00 tot 12.30 uur, op woensdag van 09.30 tot 10.45 uur en op dinsdag, donderdag en vrijdag van 13.00 tot 13.30 uur.

Als u een bericht achterlaat wordt u dezelfde dag of de dag erna teruggebeld.

Er volgt dan een korte telefonische screening van ongeveer 10 minuten. Voordat een intakegesprek ingepland kan worden is het van belang dat uw verwijzer uitgebreide informatie over u opstuurt aan:

PuntP, cluster Persoonlijkheidsstoornissen, Uilenstede 475, 1183 AG Amstelveen; tel. 020-5904700, fax. 020-5904701

Intake U krijgt dan minimaal 2 intakegesprekken met een psycholoog, psychotherapeut of psychiater (in opleiding). Na deze gesprekken wordt met u besproken of u mogelijk in aanmerking komt voor behandeling in het onderzoek. Mogelijk bent u voor een andere behandeling aangemeld bij PuntP, maar denken de intakekers dat behandeling in dit onderzoek geschikt voor u is. U krijgt dan deze folder na de eerste intakegesprekken. U kunt rustig de tijd nemen om hierover na te denken.

Interviews/testen Wanneer uit de intake blijkt dat u mogelijk in aanmerking komt voor de behandelingen in het onderzoek, volgen er nog twee uitgebreide interview-onderzoeken om uw klachten precies vast te leggen. Omdat dit deel uitmaakt van het onderzoek wordt u vooraf door een onderzoeker officieel gevraagd of u hiermee instemt.

Dit wordt schriftelijk vastgelegd in een 'Informed consent', een verklaring waarin u toezegt mee te willen doen aan het onderzoek. Hieraan zijn van uw kant geen verdere verplichtingen verbonden. Deze verklaring wordt u op schrift uitgereikt.

Advies Na deze interviews wordt op basis van de intake en de onderzoeken in een vergadering besproken of deelname aan de onderzoeksbehandeling geschikt voor u is gezien uw klachtenpatroon en of het op dit moment in uw leven passend is voor u. Wanneer dit niet zo is, wordt met u en uw verwijzer gesproken over ander behandeladvies.

Loting Wanneer u in aanmerking komt voor de behandelingen in het onderzoek en u hebt het 'informed consent' ondertekend, wordt er door de onderzoekers geloot in welke van de twee behandelingen u komt. Wanneer u niet akkoord bent met de uitkomst van de loting kan er met u en uw verwijzer gesproken worden over een goed alternatief waarbij we u zo mogelijk zullen vragen deel te blijven nemen aan het onderzoek en de testmomenten. Na de loting en het advies komt u nog een keer bij de onderzoeker voor een laatste interview en het invullen van enkele vragenlijsten. Vervolgens regelen de onderzoeker en intaker uw eerste afspraak met de behandelaren van uw behandelprogramma.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door PuntP in samenwerking met Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam.

Ambulant behandel team

Spoedeisende Psychiatrie Amsterdam

1^e Constantijn Huygensstraat 38, 1054 BR Amsterdam
Tel. 020-523 54 33

MBT-afdeling

PuntP

Cluster Persoonlijkheidsstoornissen, Locatie Uilenstede,
Uilenstede 475, 1183 AG Amstelveen
Locatie Amstelrade, Laan v Kronenburg 12, 1183 AS Amstelveen
Tel. 020-590 4700

Contactpersonen onderzoek

Dieuwertje Westra
Onderzoeker
Tel. 020-590 4768

Contactpersonen aanmelding

Anne van Broekhuizen
Psychotherapeut
Tel. 020-590 4700

Willem de Groot
Klinisch Psycholoog
Tel. 020-590 4700

Maart 2010